

จัดทำโดย : กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

การถวายผ้าอาบน้ำฝนครั้งแรก

ผู้ถวายผ้าอาบน้ำฝนคนแรก คือนางวิสาชา ซึ่งนางวิสาชานั้นถือได้ว่าเป็น “อุบาสกอุบาสิกาคู่ขวัญคู่แรก”

ประวัตินางวิสาชา

นางวิสาชาเป็นธิดาธรรมาธิบดีเมืองแคว้นภคคะ ได้ฟังธรรมจากพระพุทธเจ้าจนบรรลุเป็นพระโสดาบันตั้งแต่ยังเด็ก ได้แต่งงานกับบุตรเศรษฐีผู้ไม่นับถือพระพุทธศาสนา แห่งเมืองสาวัตถี ย้ายมาอยู่ตระกูลสามี นางก็ยังทำบุญในพระพุทธศาสนาเหมือนเดิม เพราะพระอริยบุคคลระดับนี้ ย่อมมีศรัทธามั่นคงในพระรัตนตรัยเป็นอย่างยิ่ง

วันหนึ่งเกิดเรื่องทะเลาะกับบิดาสามีถึงขั้นฟ้องขับไล่นางออกจากตระกูลสามี เมื่อพระภิกษุรูปหนึ่งมายืนอุ้มบาตรอยู่หน้าบ้าน ขณะเศรษฐีบิดาสามีรับประทานอาหารอยู่นางกระซิบกับภิกษุรูปนั้นให้ไปโปรดข้างหน้า เพราะคุณพ่อนาง (บิดาสามี) กำลัง “กินของเก่า” อยู่

คณะผู้พิจารณาความตัดสินว่านางไม่มีความผิด เพราะตามคำอธิบายของนาง “กินของเก่า” หมายถึง กินบุญเก่า มิใช่คำหยาบหรือด่าว่าเสียดสีแต่ประการใด บิดาสามีก็ยอมไม่เอาเรื่องต่อไป

การณ์กลับเป็นว่า หลังจากนั้นไม่นาน บิดาสามีกลับมีความเลื่อมใสในตัวลูกสะใภ้มากขึ้น จนถึงกับหันมานับถือพระพุทธศาสนาตามลูกสะใภ้

ตั้งแต่นั้นมานางวิสาขาก็ได้สมญานามคล้ายๆ สร้อยนามเพิ่มขึ้นว่า วิสาขา มิคารมาตา (นางวิสาขาคือเป็นบิดาแห่งมิคารเศรษฐี) ลูกสะใภ้ได้กลายเป็น “แม่” ของพ่อสามี มิใช่ธรรมดา นะครับ

การถวายผ้าอาบน้ำฝน

ในระหว่างนั้นพระสงฆ์ได้รับอนุญาตให้มีผ้าเพียง ๓ ผืน เรียก ไตรจีวร คือผ้านุ่ง เรียก อันตราวาสก หรือผ้าสบง ผ้าห่มคลุมเรียก อุตตราสงค์ หรือผ้าจีวร ผ้าห่มซ้อนเรียกว่า สังฆาฏิ ๓ ผืนแค่นั้นจริงๆ ผ้าอาบน้ำหรือผ้าขาวม้า (ผ้าขะม้า) ไม่มี เพิ่งจะมีในเวลาต่อมา ก็ต้องยกเครดิตให้นางวิสาขา มหาอุบาสิกา คนนี้แหละครับ

วันหนึ่งนางตระเตรียมภัตตาหารไว้รอถวายพระสงฆ์ ซึ่งเป็นกิจวัตรที่ทำอยู่ประจำ เตรียมทุกอย่างเรียบร้อยแล้ว พระคุณเจ้าก็ไม่มาสักที จึงบอกสาวใช้ให้ไปดูซิว่า ทำไมพระคุณเจ้ายังไม่มา

บังเอิญตอนนั้นฝนตก พระคุณเจ้าทั้งหลายก็พากันอาบน้ำฝนกัน ก่อนเข้าบ้านเพื่อฉันภัตตาหารตามที่นิมนต์ สาวใช้เห็นเข้าก็ตกใจวิ่งหน้าตื่นไปรายงานนายหญิงว่า “ที่วัดไม่มีภิกษุเลยเจ้าค่ะ”

“ไม่มีได้อย่างไร ก็ฉันนิมนต์ท่านไว้แล้ว ท่านก็รับปากแล้ว ไม่มีสักรูปเลยหรือ” นางวิสาขากล้าถามย้ำ

“มีค่ะ แต่ไม่ใช่พระภิกษุ” สาวใช้ตอบ

“เป็นใคร”

“ชีเปลือยเจ้าค่ะ ชีเปลือยเต็มวัดเลย”

นางวิสาขาคงใจ นึกว่าวัดพระเชตุวันถูกพวกนิครนถ์ยึดไปซะแล้ว ไม่น่าเป็นไปได้ จึงตรงดิ่งไปยังวัดพระเชตุวันด้วยความร้อนใจ ไปเห็นพระคุณเจ้าบางรูปกำลังอาบน้ำในชุดวัน เกิดอยู่ บางรูปก็อาบน้ำเสร็จแล้ว นุ่งห่มผ้าเรียบร้อยแล้ว จนถึง “บางอ้อ” ที่สาวใช้ว่าในวัดมีแต่พวกชีเปลือยก็คืออย่างนี้เอง (ก็เปลือยจริงๆ นี่ค่ะ)

เมื่อพระท่านมีผ้าเพียงสามผืนเท่านั้น เวลาอาบน้ำก็ต้องเปลือยกายอาบเป็นธรรมดา นางวิสาขาเห็นว่า พระสมณศากยบุตรควรจะ “เรียบร้อย” กว่านี้ หาไม่ก็ไม่ต่างอะไรกับ

พวคนิครนถ์ จึงนำความคิดเรื่องผ้าอาบน้ำฝนไปกราบทูลพระพุทธองค์ และขอพรให้ทรงอนุญาตใ้นางได้ถวายผ้าอาบน้ำฝนแก่พระสงฆ์

พระพุทธเจ้าทรงเห็นดีด้วยกับข้อเสนอของนางวิสาขา จึงตรัสอนุญาตให้ชาวบ้านถวายผ้าอาบน้ำฝนแก่ภิกษุได้ตั้งแต่นั้นมา นางวิสาขาจึงเป็นคนแรกที่ได้ถวายผ้าอาบน้ำฝนแก่พระสงฆ์

ที่มา : พระไตรปิฎก วินัยปิฎก วัสสิกสาฎกสิกขาบท

